

O svěcení chrámu

Vysvěcení nového pravoslavného chrámu v Jihlavě

Den první

Jihlavští pravoslavní si v průběhu dvou let opravili a adaptovali jeden z jihlavských kostelíků, který získali do vlastnictví, aby interiér chrámu dostal podobu pravoslavného chrámového prostoru. Všechny dřevěné prvky interiéru jsou provedeny z tvrdého dubového dřeva, včetně ikonostasu a prestolního stolu. Pak nastal čas pořizování pravoslavného vybavení chrámu: analogů, lustru, lampád, svícňů, posvátných předmětů na svatý prestol atd. Nakonec bylo provedeno vymalování chrámu a na stropě provedení modrého naličení se zlatými hvězdami.

Prestol je na návrh vладыky Izaiáše zasvěcen sv. Janu, Předchůdci a Křtiteli Páně. Sv. Jan je od nejstaršího dávná patronem Jihlavy. První kostelík (románský), který zde stál na křižovatce obchodních cest u brodu přes řeku ještě v dobách, kdy na současném místě Jihlavy nebylo nic než les, byl zasvěcen hlavě Jana Křti-

tele (dodnes je nazýván podle Stětí Jana Křtitele). Podle některých smysluplných a archeologicky podložených teorií pochází jméno Jihlava od původního názvu „Janova hlava“. Proto máme radost z takového zasvěcení svatého prestolu tohoto chrámu.

Na 3. a 4. října 2025 bylo stanoveno datum slavnosti posvěcení tohoto našeho nového jihlavského pravoslavného chrámu. Vladyka rozhodl, že v pátek bude provedeno posvěcení svatého prestolu, které je časově poměrně náročné, a druhý den se bude konat svěcení chrámu, který je celý vlastně v určitém slova smyslu schránkou na svatý prestol. Kromě vладыky jsme pozvali řadu duchovních, aby se na páteční či sobotní události (nebo na obou) zúčastnili.

V pátek 3. října jsme se tedy dobrali k dlouho očekávané události – posvěcení oltářního stolu čili mensy, kde se přináší nekrvavá oběť. Odpovědně přijel náš Přeosvícený vладыka Izaiáš, bis-

kup olomoucko-brněnský, s doprovodem. Přijela už i řada duchovních. Obřad velkého svěcení mohl začít. Bohoslužebný řád probíhal podle řeckého způsobu, který je trochu delší než ruský a má jiné (myslím, že logičtější) pořadí jednotlivých součástí. S požehnáním vладыky jsme nechali oponu ikonostasu rozhrnutou a královskou bránu otevřenou. Věřící byli vyzváni, aby se shromáždili hned pod ambonem a zblízka mohli pozorovat celý postup obřadu.

Po úvodních modlitbách přistoupil vладыka s duchovními ke **zbudování prestolu**. Na místě byly vztyčeny čtyři sloupy – nohy těžkého obětního stolu, které byly na podlaze zafixovány proti posunutí, aby se prestol nemohl pohnout. Uprostřed nich, uvnitř prestolu, byla ještě kratší, pátá noha, opatřená schránkou ve formě dutiny se stříškou. Prestol z dubových hranolů má takovou váhu, že jej nezvedne jeden člověk; přenést jej mohou jen dva silní muži.

Přes konstrukci noh prestolu byla položena

provizorní úzká deska, na kterou vладыka položil diskos se svatými ostatky a kolem dokola je třikrát okušoval. Zpěváci zpívali: Svatí mučedníci, | jež slavně zápasivše, byli jste korunováni. • Proste Boha o smilování | nad dušemi našimi. Sláva tobě, Kriste, Bože, | apoštolů chloubu • a radosti mučedníků, | kteří hlásali jednobytnou Trojici.

Připravena byla také **ocelová schránka, do níž byla vložena pamětní listina**, jejíž slavnostní text přečetl duchovní správce všem přítomným, a vладыka ji poté stvrdil svým podpisem, k němuž připojili podpisy i všichni přítomní duchovní. Po vložení srolované listiny do kovové patrony, do ní byly vloženy zápisy se jmény všech přítomných věřících. Kapsle byla pevně uzavřena a zasunuta do páté prestolní nohy, zasypaná pískem a zalita voskomastixem; na to pak byla vložena další **kovová schránka, v níž byly částčky z ostatků tří mučedníků: sv. Olympia (prvomučedníka římského), sva-**

tých palestinských ctih. mučedníků (umučených v r. 614 Peršany) a mučedníka sv. Maxima Gorlického (z Polska); do antiminsů vkládal vладыka ostatky mučedníka Eugenia. Svaté ostatky zalil vладыka svatým myrem, poté schránku uzavřel, vložil do páté nohy a zalil voskomastixem a vstup do dutiny zapečetil stříškou.

Čte se při tom hlasitě 144. žalm: „Vyvyšovati tě budu, Bože můj a Králi můj, a blahoslaviti budu jméno tvé na věky, až na věky věkův. Každý den dobrořečiti budu tobě a chváliti jméno tvé na věky...“

„Voskomastix“ (tak se vžilo toto slovo v češtině) je vonná směs rozzhaveného včelího vosku, kadidla, cedrové pryskyřice, mramorového či žulového prachu a dalších ingrediencí. Při budování kamenných prestolů se voskomastixem kdysi slepovaly jednotlivé kamenné desky. Dnes se jím slepuje vrchní deska s nohami a dále se používá k zalévání a zapečetění svatých ostatků.

Nad listinami se jmény a nad schránkou s ostatky archijereje zvolá: „Na věčnou památku

zakladatelům, budovatelům, sloužícím, dobrodincům a navštěvovatelům svatého chrámu tohoto!“ Kněží odvěti: „AMEN.“

Voskomastix vладыka naléval i do předvrtaných otvorů čtyř vztyčených sloupů. Před tím skropil svěcenou vodou rohy prestolu a celou jeho konstrukci svěcenou vodou a skropil jednotlivě i všechny antiminsy, které byly při této příležitosti posvěcovány.

Při tom se říká: „Skropíš mne yzopem,

její spodní část skropil svěcenou vodou a poté zapsal na tuto stranu desky tzv. „kroniku“, to je záznam kdo, kdy a kde vysvětil tento prestol a komu je zasvěcen. Deska, skrápěná z obou stran, byla položena na konstrukci a na nohy prestolu, vладыka ji při tom znovu pokropil svěcenou vodou a zalil voskomastixem otvory, které byly připraveny v rozích pro přibíjení desky čtyřmi hřeby.

Prestol je zhotoven z tvrdého dřeva, tak aby při tom nebyl použit žádný kovový spojovací materiál. Tyto čtyři ručně ukované velké hřeby vbíjené do rohů jsou jediným kovem ve svatém prestolu (ocelová schránka se svatými ostatky vložená pod svatý prestol není v principu součástí samotného prestolu).

a očištěn budu; omyješ mne, a stanu se bělejším než sníh. Sluchu mému radost a veselí dáš – zardují se kosti ponižené...“ (50./51. žalm)

Presbyteri pak přinesli vrchní desku prestolu a vztyčenou ji postavili na konstrukci, vладыka

Zapečetění otvorů a schránky pod prestolem rozžhaveným voskomastixem

Episkop nyní skrápěním posvěti vše, co bude dál pro svěcení potřeba: hřeby, kamenné valouny, mořské houby atd. Poté dostanou kněží, stojící každý u jednoho rohu, od vладыky po jednom hřebu a jednom kameni, a začnou všichni těmito **kameny zatloukat hřeby do prestolu**, aby tím byla deska pevně přibita ke spodní konstrukci, resp. k nohám. Zatloukání se koná opatrně, aby úderem kamenu nebyl zraněn svatý

Svaté ostatky mučedníků připravené k uložení do prestolu

prestol. Pak jsou hřeby zatlučené do prohlubní v desce zality voskomastixem.

Přináší se **džbán s horkou vodou**, vладыka polévá prestol a kněží připravenými čtyřmi mořskými houbami prestol omývají – desku i sloupky. Po osušení prestolu bere vладыka do rukou dva džbánky – jeden s **růžovou vodou** a jeden

s **červeným vínem**. Posvěti je a slévá oba džbány do jednoho, načež polévá prestol touto směsí na způsob kříže. Kněží holými dlaněmi roztírají víno po prestolu, a pak houbami; potírají i nohy prestolu. Nakonec zbylou tekutinu osuší novými utěrkami.

Sotva je prestol suchý, začíná jej episkop **pomazávat svatým myrem**. Činí myrem znamení kříže uprostřed desky, a pak na rozích, i na bocích sloupů prestolu ze všech vnějších stran. Všichni kněží při každém jednotlivém pomazání zazpívají rychlé trojnásobné „Alleluja“. Pak biskup učinil tři kříže myrem na každém jednotlivém antiminsu. Při tom se opět zpívalo „Alleluja“. Všechny úkony, jimiž se posvěcuje prestol, se totiž posléze konají i se všemi antiminsy – bere se jeden po druhém (kromě zatloukání hřebů a omývání horkou vodou s nimi činí vše, co při svěcení prestolu).

Pomazání svatým myrem začíná biskup slovy 133. žalmu: „Hle, jaké dobro a jaká útěcha tam, kde bratří žijí svorně!“ A kněz pokračuje v tomto žalmu: „Jako myro na hlavě, kanoucí až na bradu, bradu Áronovu, stékající až na lem jeho roucha. Jako rosa hermónská, jež se snáší na hory sionské. Neboť tam odevzdal Hospodin

požehnání a život na věky.“ Stejnou modlitbu čte kněz, když obléká liturgické roucho.

Poté byly na rohy prestolní desky přiloženy ikonky čtyř evangelistů a každému zazpíván tropar. Biskup při tom skrápí svčcenou vodou zevnitř i zvenku první (spodní) roucho prestolu, které je povinně z lněného plátna (říká se mu řecky sarka nebo „katasarka“) a kněží oblékají tento spodní oděv na tělo svatého prestolu. Oděný prestol je pak mnohonásobně převazován

konopným motouzem kolem dokola tak, aby natažená šňůra vytvářela na každé straně prestolu kříž. Konce provazu jsou svázány a spojeny – zapečetěny voskem při kraji prestolu. Nato je prestol odíván do ozdobného vrchního oblečení. U nás jsme ještě nasazovali na posvěcený prestol tzv. „rizu“ – oklad, v našem případě vyřezávaný ze dřeva, který vladyka kropil ze všech vnitřních i vnějších stran svčcenou vodou. Na „oklad“ byl rozprostřen brokátový ubrus a přineseno veškeré vybavení prestolu – sedmisvícen, darochranitelnice, svíčky a lampáda, naprestolní žehnací kříž, Evangeliář apod.

Současně je pokropen i žertveník i jeho povlečení a všechny liturgické potřeby. Vše, co je ve chvíli posvěcení prestolu přítomno v oltáři, je posvěceno blahodati Ducha Svatého, která se stupuje a jako nebeský olej pomazává svatý prestol.

Na závěr posvěcení prestolu vyšel vladyka k věřícím se zažehnutou svící a požehnal jim se slovy: „**Světlo Kristovo osvěcuje všechny!**“ Věřící si od něj zapalují své svíčky, ale jako první přistoupili pod ambon ti, kteří se svou prací či dary nejvíce zasloužili o otevření tohoto chrámu k pravoslavným bohoslužbám, zapálili své svíčky od vladykovy svíce, načež měli tu výsadu společně svými svícemi rozžehnout novou lampádu, kterou pak vladyka postavil na svatý prestol jako první světlo, které na něm po jeho posvěcení hoří. Posléze kněží od vladykovy svíce rozsvítili sedmisvícen a další svíce v oltáři.

Prestol, na kterém se koná svatá eucharistie, je nejdůležitější místo v chrámu, je to ohnisko svatosti, je posvěcením chrámu, místo zvláštní přítomnosti Boha, Boží trůn. Jeho vysvěcení je ukončením stavby (či generální opravy nebo adaptace) chrámu, odevzdáním jej Bohu a předáním věřícím k modlitbě. Mystérium se koná v oltární části na místě, kde bude prestol bez pohnutí stát. Nic se neděje náhodou. Každý úkon obsahuje mnoho významů. Všechny symboly navazují na oběť Ježíše Krista a Jeho stálá přítomnost dominuje celé slavnosti.

Po posvěcení prestolu se konala večerní bohoslužba, při které se zpíval tropar svátku Povýšení svatého Kříže (jehož opuštění na sobotu

případlo) a tropar sv. Janu Křtiteli, jemuž byl prestol zasvěcen.

Pravoslavné obřady jsou plny hluboké symboliky a není tomu jinak ani při posvěcování prestolu. Duchovní správce v průběhu obřadu vyšel k věřícím a zasvěcoval je do symboliky svatého prestolu. Dřevěný stůl prestolu zde představuje tělo Kristovo. Skrápění stolu svěcenou vodou jej posvěcuje a připomíná křest Pána Ježíše v Jordánu, kterým začal své veřejné působení. Svaté ostatky těch lidí, kteří dosáhli nejvyšší dokonalosti v následování Kristova evangelia, tj. mučedníků, tvoří srdce svatého prestolu – těla Kristova, a proto se ukládají do nitra uprostřed prestolu. Kvůli tomu se nepoužívá při zhotovování prestolu žádný kovový spojovací materiál, ale vše je organické. Čtyři sloupy – nohy představují nejen čtyři světové strany, ale

také čtyři evangelisty, neboť Kristova církev stojí a slouží na základě evangelia spásy Kristovy. Proto je v rozích vrchní desky prestolu nad každým sloupem položena ikona jednoho ze svatých evangelistů.

Voskomastix, tmel, kterým se sklízí deska prestolu s nohami, **symbolizuje naše spojení s nebeským královstvím**, které vykonal Kristus svou obětí na Kříži, a vůně voskomastixu nám připomíná blahodať, energii Ducha Svatého, kterou Bůh překlenuje propast mezi stvořeným a nestvořeným, mezi námi a Stvořitelem. Blahodati Svatého Ducha se konají všechny svaté Tajiny, eucharistie, odpuštění hříchů. Vůně blahodati proudí Tělem Církve, tj. mystickým Tělem Kristovým, jako dech proudí našimi těly.

Přibíjení prestolní desky k nohám oltářního stolu čtyřmi hřeby je obrazem Ukřižování, čili přibití těla Kristova na dřevo kříže. Jemu tam

byly probity ruce a nohy – také čtyřmi hřeby. Při jejich zatloukání se dává pozor, aby se nezranila deska prestolu (použité valouny zůstanou navždy pod svatým prestolem). Omývání stolu růžovou vodou a červeným vínem, symbolizuje prolítí Kristovy krve, která kanula po dřevě, a vodu, jež spolu s krví vytryskla z probodeného boku Spasitelova.

Pomazání svatým myrem se děje jednak pro nejvyšší posvěcení (podobně jako po křtu je člověk pomazán svatým myrem, a je tím na něj

přiložena pečeť daru Ducha Svatého), ale zároveň připomíná obalení těla Páně vonnými věcmi, jak to učinili Josef s Nikodémem. Tělo snáté

z kříže pak zabalili do lněného plátna, proto i spodní oblečení prestolu (katasarka, tj. „to, co je přímo na těle“) je provedeno z plátna utkaného ze lnu a symbolizuje pohřební rubáš Božího Syna. Převazování prestolu motouzem nám připomíná, že se Kristus nechal spoutat a svázat, aby nás osvobodil z okovů hříchu a smrti. Šňůra obtáčí prestol ze všech stran a na každé z nich vytváří znamení kříže, aby se tím zvěstovalo, že jedině Kristus může svým Křížem spojit všechny, kdo jsou na zemi, do jednoho svého mystického Těla – Církve. Svrchní ozdobné oblečení prestolu (indicie; od řeckého – oblékat) představuje lesk Boží slávy, která se zaskvěla při Kristově Vzkříšení.

Den druhý

Svěcení jihlavského chrámu pokračovalo v sobotu 4. října 2025 ráno, kdy jsme vyšli průvodem z chrámu s křížem, korouhvemi, ripidami, sváteční ikonou, Evangeliářem, kadidlem a vykonali slavnostní průvod kolem chrámu. Prestol vладыka posvětil už v pátek, takže dnes byla na řadě druhá část slavnosti – svěcení chrámu.

Průběh obřadu svěcení chrámu

Všichni se shromáždili venku před chrámovými vraty, kde se četlo z Písma svatého – vладыka sám četl z 1. knihy Královské s modlitbou krále Šalomouna za chrám. Pak se četlo z evangelia o tom, jak se Pán Ježíš procházel v chrámě, v sloupoví Šalomounově. K tomu připojil vладыka modlitbu: „Abychom nyní bez zahanbení vykonali posvěcení tohoto chrámu, který byl postaven ke chválení tvé slávy a k naší spáse.“

Za zpěvu bohoslužebných hymnů **procesí kráčelo od vstupních vrat k prvnímu zastavení** u jižní stěny, kde se četl úryvek z Matoušova evangelia, ve kterém zaznělo Petrovo vyznání: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Ježíš mu odpověděl: „Blahoslaven jsi, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec,

který je v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji církev svou, a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a cokoliv svážeš na zemi, bude svázáno i v nebi, a cokoliv rozvážeš na zemi, bude rozvázáno v nebi.“ Vладыka pak četl modlitbu připomínající stvoření světa, a poté vyzval Hospodina: „K tobě se modlíme a tobě se klaníme, Otče Slova, Pána a Boha našeho, pohled milostivě na nás, hříšné a nehodné služebníky své, kteří vstupujeme do nebi podobného svatého domu tohoto. Shlédni z nevýslovné slávy své na nový obětní oltář, tobě připravený, a sešli Svatého Ducha svého na nás a na veškeré dědictví své. Duchem Pravdy obnovuj a posvěcuj naše duše a Duchem statečnosti nás posiluj.“ Poté episkop učinil na zdi chrámu znamení svatým myrem, načež byla skropena svěcenou vodou.

Za zpěvu: Svatí mučedníci..., který zněl i včera při budování svatého prestolu, jsme došli k zastavení při východní straně chrámu. Z Lukášova evangelia jsme si připomněli, že naslouchat blaženým slovům Pravdy Boží od Pána Ježíše je důležitější než všechny pozemské starosti: »Když přijala Ježíše do svého domu ... Marta měla plno práce, aby je obsloužila. Přišla

k němu a řekla: „Pane, což tě to nezajímá, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnohé. Jen jednoho je však zapotřebí. Marie si dobře vybrala to, oč nepřijde.“ « Pak se vладыka Izaiáš modlil: „Ó, Bože! Ty jsi moudře skrze Mojžíše ustrojil dávnou svatyni Stánku svědectví a Duchem Svatým jsi ji posvětil. Ty jsi poručil moudrému Šalomounovi vystavět svatý a skvoucí dům tvé nevýslovné slávy a posvětil jsi jej Duchem Svatým. Ty jsi všem stařešinům židovského národa dal, aby na vlastní oči viděli slávu a blahodat Svatého tvého Ducha, který tehdy zahalil tvůj svatý dům. Tebe prosíme, bezpočátečné Slovo a Synu bezpočátečného Otce, sešli nyní i nám blahodat Přesvatého Ducha svého na tento chrám vystavěný k tvé chvále a blahořečení, upevni jej a obdař svou silou ... aby chom i my stali se účastníky Svatého tvého Ducha, posvěcovali v Něm své nitro a posilovali svou mysl, aby se správně rozhodovala k tomu, co je ti milé.“ Opět byla zeď chrámu pomazána svatým myrem a pokropena svěcenou vodou.

Při zastávce u severní stěny se četla modlitba: „Učiň chrám tento pevnou tvrzí až do konce věků, aby byla v tobě nezdolná a slavná. A nás učiň hodnými přinášet ti v tomto chrámu, s dobrým svědomím a jak se náleží, neposkvřnou chválu, oběti a slavosloví, abychom zde velebili tebe i Syna tvého, jednorozeného Pána našeho Ježíše Krista, i Svatého Ducha, a s bázní se tobě klaněli a ukázali se být hodnými slitovnosti svaté tvé. Kéž jsou ti příjemné naše modlitby přinášené tvé nevýslovné dobrotě za nás a lid tvůj.“ Poté se světila stěna, jako na předešlých místech.

Nakonec jsme stanuli opět před hlavními vraty na západní straně chrámu. Episkop se po-

modlil: „Vládce, Hospodine, Bože náš, jenž jsi ustanovil na nebesích řády a voje andělů a archandělů ke službě slávy své, s vchodem naším spoj i příchod svatých andělů, kteří by tobě s námi spolusloužili a spoluoslavovali dobrotu tvou.“ Na to byl pokropen chrám i z této strany.

Následovala **zvláštní část obřadu, při které archijerej klepe křížem na zavřenou bránu chrámu** se slovy z žalmu: „Knížata, otevřte své brány! Otevřete se, vchody věčné! Ať vstoupí Král slávy.“ Zevnitř zazní tázavě: „Kdo je ten Král slávy?“ Archijerej venku před bránou říká: „Hospodin silný a mocný, Hospodin mocný v boji. To je ten Král slávy.“ Zevnitř se opět táže hlas: „Kdo je ten Král slávy?“ Archijerej opět tluče na chrámové dveře: „Hospodin mocností – On jest Král slávy ... Hospodin mocností, silný v boji, Pán pokoje! To je ten Král slávy.“ Vrata se

otevírají za zpěvu: „Knížata, otevřte své brány! Otevřete se, brány věčné! Ať vstoupí Král slávy.“ Archierej – a za ním všichni – vstupují do chrámu.

Symbolika toho dialogu se odvíjí od smyslu prorocství, kterým tato slova z žalmu původně byla. Král David prorokuje o Kristu, jak se oděn naším lidstvím vrací na nebesa (vzpomínáme tuto událost, která se stala 40 dní po Kristově Zmrtvýchvstání, při svátku Nanebevstoupení Páně). Sv. David předviděl svým prorockým zřením, jak ho andělské mocnosti nemohou poznat či spíše je pro ně nepochopitelné, jak se Bůh Syn stal nositelem zmučeného lidského těla. Nakonec se však před Ním sklánějí jako před vítězem nad smrtí a nad každým nepřítelem a otevírají brány nebeské k slavnostnímu uvítání bohočlověka, Syna Boha Otce i syna člověka, a k jeho tri-

umfálnímu návratu na nadnebeský Boží trůn. Tento obraz slavnostního vchodu Krista na nebesa používáme při svěcení chrámu, protože i sem při svěcení vstupuje Kristus, aby při božské liturgii přebýval mezi námi. Skrze Ducha Svatého on sám v chrámu na prestolu koná svou velekněžskou službu, přináší se v obět a podává nám své Tělo a svou Krev. Liturgie je přece ten věčný stan, který si Bůh Syn rozbil uprostřed nás (Jan 1, 14).

Uprostřed chrámu vladyka v modlitbě vzpomenu na svaté apoštoly, kteří „nám v Duchu Svatém předali řád křtu čili rození synů Božích, ustanovili budování chrámů a službu oběti oltářní; kněžím uložili kanony a zákony, které i my hříšní dodržujeme, a tobě, Bohu věčnému se klaníme a prosíme tebe, milostivý Pane. Naplň slávou svou a blahodati tento chrám, který byl zbudován k chválení tebe, a jeho oltář ukaž jako svou velesvatyni. Abychom i my, kteří před svatým prestolem této velesvatyně stojíme, jako před hrozivým trůnem tvého království, mohli s bázní a bez pohanění zde sloužit tobě a povznášet modlitby za nás a veškerý lid tvůj.“

Protože svatý prestol byl posvěcen už včera, přistoupilo se rovnou k posvěcení interiéru chrámu. Četl se 25. žalm: „... Umyji v nevinnosti ruce své a obejdu obětní oltář tvůj, Hospodine, abych uslyšel hlas chvály tvé a vypravoval všech-

ny divy tvé. Hospodine, já si zamiloval krásu domu tvého a místo přebývání slávy tvé. Nezahubiš s bezbožnými duši mou a s vražedníky život můj; v jejichžto rukou nepravosti jsou a pravice jejich úplatků plná. Já pak v dobrosrdenství svém chodím, vysvobodíš mne, Hospodine, a smiluj se nade mnou. Noha má stojí na cestě pravé, ve shromážděních dobrořečiti budu tobě, Hospodine.“

Poté všichni sklonili svá kolena a archijerej v kleče pronášel **hlavní modlitbu posvěcení chrámu**: „Ó, Hospodine zástupů, skrze Církev svou zakládáš svaté chrámy své a buduješ oltáře po celé zemi, aby v nich byly přinášeny tobě svaté a nekrvavé oběti. Ty jsi chtěl, aby byl postaven tento chrám Svatého Ducha a sv. Jana Křtitele k slávě tvé i jednorozeného Syna tvého a Svaté-

ho Ducha. Ty sám tedy, králi nesmrtelný a hojnými, velikými dary obdařující, vyslyš nás hříšné, kteří se k tobě modlíme, a sešli uctívaného a všemocného Přesvatého Ducha, aby posvětil chrám tento! Naplň jej věčným světlem svým! Přivol, aby se stal oltářem tvým! Učiň jej trůnem tvé slávy! Ozdob jej božskými a nadpozemskými dary tvými! Nechť je světlem pro bloudící, lékem pro trpící, nemocným k uzdravení a démonům hrozným! Kéž jsou oči tvé na něj upřeny ve dne i v noci a uši tvé ať naslouchají modlitbám těch, kteří v bázni Boží a s veškerou úctou budou do něj vstupovat a vyzývat přeslavné a nejuctívanější jméno tvé. Kdykoliv budou k tobě volat, vyslyš je s nebes, ukazuj jim milost svou a smiluj se nad nimi. Ochraňuj tento dům svůj až do konce věků! Působením a mocí Svatého Ducha zachovej bez pohnutí obětní stůl v něm postavený, zjev tento oltář jako velesvatyni svou!“

Se slovy: „Světí se chrám tento a ikony na stěnách, jimiž je ozdoben, pomazáním svatým Velkým myrem a pokropením svčenuou vodou, ve jménu Otce i Syna i Svatého Ducha. Amen,“ krácel episkop se svatým myrem a štětcem nasaženým na dlouhé tyči k východní, západní, jižní a severní stěně a všude kreslil myrem vysoko na zdech znaky kříže a kropil svčenuou vodou. Pak pomazal středové stropní oblouky nad věřícími a ikonostas. Při každém pomazání se zpívalo: „Alleluja! Alleluja! Alleluja!“

Znamení kříže kreslí archijerej svatým myrem na stěny chrámu dle starobylého způsobu – tak, jak se zjevilo znamení Kristovo sv. císaři Konstantinovi (ve tvaru spojených řeckých znaků CH a R – Christos). Myrem poznačil i klenby a ikonostas.

Nakonec tohoto obřadu vyšel z oltáře s hořící svící, kterou požehnal lid, řka: „Světlo Kristovo

osvěcuje všechny!“ A věřící přistupovali zažehnout si svíčky od vладыky.

Zpěváci zpívali: Skvěj se, skvěj se, nový Jerusaleme, | neboť září na tobě sláva Hospodino-
va. • Dům tento Otec postavil | a Syn upevnil •
a Duch Svatý posvětil, | k osvěcení a posvěcení
duší našich.

Poté zapěli krásný tropar mučedníkům
a všem svatým:

Církev tvá, Kriste Bože náš, | krásí se krví

mučedníků celého světa, • jako by se nache-
m přioděla | šarlatem a purpurem ozdobena • je-
jich ústy volá k tobě: | Sešli lidem svým hojná sli-
tování, • na zemi žijícím uděl pokoj | a duším
naším milost velikou.

O drobné zvláštnosti našeho prestolu

Při zhotovení prestolu bylo použito masivní du-
bové dřevo bez kovového spojovacího materiá-
lu. Do páté, prostřední nohy prestolu s dutinou,
je vložena kovová schránka z nerezové oceli
s ostatky svatých mučedníků. Dále jsou sem
vložena zapsaná jména přítomných a zakladací
listina. Nad dutinou se schránkou je umístěno
víčko s křížem. Na prostřední noze je zepředu za-
sazen kříž, který byl zhotoven z výjimečného du-
bového dřeva. Toto dřevo má černou barvu
a bylo vytaženo z bažin v moravské oblasti Pody-
jí, poté na něm byla provedena datová expertiza
a také se stalo předmětem vědecké práce: dřevo
je staré více než 3000 let a rostlo na zemi v době
například proroka Izaiáše, krále Davida a dal-
ších starozákonních proroků.

**Načež začala archijerejská božská liture-
gie.** Za zpěvu antifon postříhl vладыka našeho
věřícího, bratra Vasilije na stupeň žalmisty
a udělil mu hodnost hypodiákona.

Při kázání se na přítomné věřící obrátil otec
Aleksii Kukhta z Olomouce a pohovořil o tom,
co znamená pro věřícího člověka chrám. Zdů-
raznil, jak blahodárné je mít svůj chrám, přichá-
zet tam na modlitbu a sloužit Bohu. Jaké dobro
tam Bůh rozdává všem, kteří jsou tam přítomni.

Každý náš chrám na zemi je jako ráj, přebý-
vají tam andělé, vstupujeme do ráje. Ano, Bůh je
všude, ale v Církvi je přítomen zvláštním způso-
bem. Jen zde totiž sestupuje Duch Svatý, aby
proměňoval chléb a víno na Tělo a Krev Kristo-

vy. Mimo Církve působí Bůh tak, jako působí i mezi pohanskými národy, kde se snaží dotknout se jejich srdce, aby je odvrátil od zla a přivedl je ke spravedlivému životu, k soucitu a k pochopení, že existuje něco víc, než jen tento materiální svět. U lidí věřících v evangelium, ale setrávajících mimo svaté Tajiny církve, působí Bůh podobně, jako působil mezi židy v době Starého zákona. Navazuje s nimi vztah, přivádí je k sobě a vede je k mravnému životu a zbožnosti. Avšak jen v Církvi jsme skrze svaté Tajiny a věroučné a kanonické napojení na apoštoly účastni všech plodů Kristova Ukřižování a Zmrtvýchvstání, všeho toho, co pro nás Kristus vykonal, aby nás spojil s sebou. To je ten rozdíl mezi lidmi v Církvi a věřícími mimo ni. Mimo Církve nelze dosáhnout sjednocení s Bohem, plného společenství, jak o tom hovořil Pavel: „Nežiji už já, žije ve mně Kristus.“ Jedině v jednotě s Církví máme přístup k nejvyššímu způsobu života, kterým je život v Kristu. Výrazem a zviditelněním Církve je chrám, ve kterém jsou shromážděni věřící a společně konají svatou liturgii.

Závěr slavnosti

Bylí mezi námi i ti, kteří vynaložili mnoho námahy a vlastních prostředků, aby vznikl tento Boží Dům. Všichni jsme děkovali Pánu Bohu za tento den. Na všechny, kdo se podíleli, se myslí, jsou v Boží paměti, jejich jména jsou na věčnou památku uložena v nitru svatého prestolu, a již zde v pozemském životě oceňujeme jejich snahu, přičinění a pospolitost.

K věřícím se duchovní správce obrátil se slovy: »Byly to Vaše ruce, Váš čas, Vaše pomoc, práce a příspěvky i dary, které budovaly a adaptovaly tento chrám, aby ožil a abychom se zde mohli modlit. Někteří z vás, kteří nejvíce pomohli,

Svěcení antiminsu pro tento chrám

ještě bude na závěr předáno zvláštní poděkování. Ale nyní bych rád děkoval všem bez rozdílu. Všem, kteří jakoukoliv pomocí, či jakýmkoliv darem, třeba i malým příspěvkem a nebo modlitbou či sympatiemi pomáhali tomuto chrámu, aby se stal opět prostorem duchovního života a příbytkem svaté liturgie, kde se ke spáse podává svaté přijímání. Vám všem patří veliké díky od nás zástupců místní pravoslavné církve, a věřím, že Vás všechny za to odmění Hospodin v království svém. Ať vám všem i vašim rodinám slouží tento chrám k získávání věčné spásy, ať dobrotivý a milující Bůh vám všem daruje blažené přebývání v jeho náruči po všechny věky!«

